

TELEGRAFUL ROMÂN

Nr. 69. ANULU XIV.

Telegrafulu este de done ori pe septemana: joi'a si Duminică. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gal'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Sabiu, in 1/13 Septembre 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Eveniminte politice.

Sabiu in 31 Augustu.

Scirea impartasita in nrulu trecutu despre demissionarea ministrului de resbelu o completamu dupa o alta scire mai din coce, ca cu conducerea acestui ministeriu este de o camdata insarcinatu L. d. M. C. baronulu Iohn.—

Denumirea ministeriului ungurescu se afla inca intre lucrurile nerealisate. Pertratările se dice ca se continua. Resultatulu de pana acem a acestoru pertratari se pare a nu fi dupa gustulu celor ce astepta cu sete memoratulu ministeriu, pentruca se mai spune si aceea, ca contele Andrassy au calatoritu in trei renduri deja, de candu se tratéza cestiunea ministeriului, la Pusztaszt László, unde se afla Deák, spre a conferi cu cestu din urma despre diferentiile ce stau in cale ministeriului.

Dupa „Monde“ séu mai bine dupa o corespundintia a acestei foi ce-i veni dela Vien'a, impacarea Ungariei cu Austri'a aru fi o fapta implinita. Acestei impacari dupa coresp. amintita aru avea sa premérga intrarea bar. Hübner in ministeriu si retragerea contelui de Mensdorff. Bazele impacarei aru fi o adunare mare de reprezentanti in Pest'a, compusa nu numai de deputati unguri, ci si de reprezentanti Transilvaniei si Croatiei, precum si de cei ai Slavoniei si Dalmatiei. Cu tote aceste Transilvania si Croati'a sa aiba câte o representantia de staturi deosebita, pentru afacerile curatu amministrative ale tieriei.

Deputatii sa se aléga deadreptulu. Sa se infiintieze o unica casa de magnati pentru tote trei regatele, si membrii ei sa se aléga dupa constitutiunea cea vechia a regatului. Unu ministeriu ungurescu sa se dea Ungariei, respective regatului triunitu a stului Stefanu.

Afacerile esterne, resbelulu si finantiele aru avé a remané eschisivu in manile regimului din Vien'a, pentruca sa nu se imparta imperiulu in doue parti si sa nu se dea ansa la imparechiari daunose atatu pentru poporu catu si pentru conducerea statului in genere. In fine ne mai spune foi'a clericala din Franci'a (Monde) ca aru fi o intielépta concessiune, déca li s'aru concede unguriloru reintroducerea „prinderei in catane“ pentru ca aru curati tier'a de o multime de vagabundi fara pane (Va sa dica apararea patriei sa nu mai fia obligamentulu fiiloru ei fara de distingere, ci a „vagabundiloru“ ca sa póta domnisorii nemesi durmi liniseci.) —

Armat'a austriaca, spune unu corespundinte dela Hamb. Börsenhalle, va fi supusa unor'a schimbári radicale. Totu sistemulu de aperare va fi intocmitu de asiá, incatu pre langa tote reduce-rile ce se facu in armata, si pre langa impregiurarea ca imperiulu are cu o provincia mai putinu, — numerulu luptatoriloru sa creasca inca odata pre atata, pre catu a fostu pana acum. Se dice mai de parte, ca generalitatea va fi supusa unei purificatiuni strajnice; iara statulu majoru se va bucura de o atentiune deosebita din partea regimului. —

Trupele prussiane parasescu deja tierile austriace ocupate de densele. —

Itali'a a inceputu a demissiona soldati, inca inainte de subscrierea tratatului de pace incheiatu intre acést'a si Austri'a. Predarea Venetiei in sa se va mai amaná, dia caus'a materialului celui multu ce se afla acolo, carele recere tempu forte multu pana va trece prin manile comisiunei insarcinate cu acést'a afacere. Referintiele intre Itali'a si Austri'a devinu din di in di totu mai bune. Memor. diplom. scie sa spuna ca gen. italianu fu primitu in audientia de Imperatulu Austriei in unu modu forte afabilu, cu care ocaziune, i s'a facutu cunoscutu celui dintai, ca cederea Venetiei la Franci'a nu s'a facutu, pentru ca sa se vate me prin acést'a simtiulu nationalu alu Italiei, ci numai pentruca Austri'a, carea avea de cugetu sa faca acést'a cestiune inca de mai nainte, intrase in negociatiuni cu Franci'a in privinti'a acést'a, negociatiuni, cari nu le putea curma, ci trebnea sa le duca in indeplinire. —

Sciri din Franci'a spunu ca de Goltz, reprezentantele Prussiei la curtea din Parisu aru fi denumitu in loculu bar. Werther la curtea din Vien'a. In loculu celui d'antai va merge la Parisu ca

representante alu Prussiei, Savigny. Mem. dipl. deminte acést'a scire, dicendu ca fostii reprezentanti prussiani la curtile din Parisu si Vien'a remanu in posturile loru.—

Regin'a Spaniei au visitatu pre imperatés'a Francesiloru in Biaritz. —

Din Mexicu se scrie ca imperatulu e decisu a disolve corpurile de voluntari. Acestor'a le da voia sa intre in armat'a regulata séu dupa dreptulu celu potu pretinde sa se reintorca in patria. La casulu d'antai li se socotescu trei ani in tempulu de servitiu. Reintorcerea in patria are sa urmeze pe spesele Mexicului. Cei ce voru sa remana acolo capeta proprietatea promisa de pamentu. Multi dintre voluntarii austriaci suntu determinati pentru reintorcere. —

Domnitoriulu Romaniéi s'a reintorsu la Bucuresci din calatoria in partea de preste Milcovu a tieriei. —

Cancelari'a aulica reg. trana au denumitu de conceptisti de curte: pre Ases de sedria Carolu de Ilyés si pre adjunct. de conceptu Dr. j. u. Iosefu Gallu; pre cancelistulu de curte Dr. j. u. Aureliu Brote de adjunctu de conceptu de curte; de adjuncti de conceptu onorari suntu denumiti urmatorii practicanti de conceptu: Carolu Pogány de Clopotiva, Ioann Földvári de Tanciu si Gavr. Barcsay de Nagy Barcia.

Sinóde parochiale.

Sabiu 30 Augustu.

Este de multu, de candu sub rubric'a acést'a, séu atingatoriu de sinóde nu amu mai fostu in stare de a aduce ce-va la cunoscinti'a publicului cetitoriu. Voru fi unii cari póte iera se voru mirá de noi, cari damu acést'a insemnate acestoru sinóde, Nici ca ne miramu tocm'a asiá multu de mirarea loru, caci sub presiunea trecutulu nu au fostu dedati ómenii cu binefacerile vietiei constitutionali si sociali si bisericesci, cari suntu totu atatea radacini pentru vieti'a unui poporu. Candu ne-amu trezitu, ne-amu trezitu in eveniminte mari, aduse de anulu celu memorabilu 1848. Cate s'au petrecutu de atunci iera s'au pretrecutu mai totu in mare si asiá credemu a avé cuventu, candu presupunemu, ca suntu ómeni cari trecu usioru preste lucruri mai menunte, dar totu atatu de insemnate pentru vieti'a.

Sa digressamu si mai departe. Noi mai ca amu presupune, ca si multele neintielegeri séu intielegeri stingace in afacerile nóstre provinu dela impregiurarea, ca este prea putinu spiritu de comuniune intre noi, pentruca au lipsitu privilegiulu, unde sa se intalnéscu opiniunile liberu laolalta, sa se mai si ciocnéscu, dara unde sa aiba ocaziune séu a fi spriginite de o majoritate séu de a se convinge cine-va, in urm'a unui votu de o majoritate, ca este de opiniune retacita. Se intielege de sine apoi, ca nicairi reutatea nu-si pote face cuiburile sele ca in atari animi preocupate de ide'a, ca nu potu gresi, de unde apoi mai tardiu o suta si o miia de vaiete asupr'a cutarui lucru, asupr'a cutarei impregiurari sfortiate de multe ori chiaru de acei ce in fine— se vaiera mai multu asupr'a ei.

Amu puté sa vorbimu mai chiaru, dupa cum se dice, aretandu mai pre degete, decatu precum ebuna câte odata intrebuintiarea cutitului in medicina, togm'a asiá e o recerintia medicala de alte dati, ca sa se astepte maturisarea bubei, pentruca nu sfortiandu-se vindecarea, inflamatiunea sa prinda mai pe departe. Din acést'a cauza nu vomu tramite pre nimenea la archivele nimeni, ca sa véda de unde se incepe reulu, cum furamu tramisi noi mai deunedile la ale gubernului absolutisticu, ci déca amu indrepta pre cine-va, unde-va, pentru óresi-care apretiare, apoi acést'a o amu face acolo, unde este deja lumina, unde faptele si rezultatele vorbescu singure. Pentruca credemu ca ascuns e actiuni rele si ostile ómenimei nici odata nu potu produce rezultate bune; ast'a aru fi o nenaturalitate.

Sa ne intorcemu la objectu. Noi damu insemnate sinódeloru parochiali pentru ca vedemu, ca unde suntu ómeni cu anima buna, se face inceputulu unei vietii nóue; inceptu ómenii a-si cunosce — in sfer'a bisericésca — cari suntu drepturile, dara si fo-

lósese lorú, și din aceste compunú lucruri, nu scie Ddieu câtú de înaltú filosofice séu juristico-politice, ci lucruri, cari introduse ódata în viétia, punú base unei vieti morale, fára de care nici sciint'a nici averea nu este alta decâtú veninu pentru omenime.

Ans'a ni ó da la aceste premisse de astadeta protocolulu sinodalu din Jabeniti'a, dela sinodulu tinutu în primavér'a trecuta, din care ne permitemu a estrage unele date.

În punctulu alu VI-lea dâmu de punerea stavilei: la beutulu viarsului și petrecerea în Crisme; la injurarea de cele sânte și l'a concubinatu; unu reu, care iá dimensiuni derapanatóre în tempulu din urma în societatea nóstra și s'gudue amaru santieni'a familiei. La acestea se aduce unu concludu prin care se statore-sce cá acel'a, carele se va aflá ca si-a vatematu caracterulu prin dejositórea betia de vinarsu și alte spirituóse, sa se pedepsésca cu pedépsa banésca, încependu dela 50 xr. pâna la 5 fl. Asemenea se voru pedepsi cari se voru aflá petrecându în crasmele cor-ciloru și alte crisme, eschidiendu-se totúdeodata și dela ori ce dreptu bisericescu pâna voru dovedí în fapta ca s'au îndreptatu. Pedepseloru de feliulu acest'a suntú supusi și acei ce voru injurá cele sânte și adeca încependu dela 15 xr. pâna la 1 fl. Cu supravighiarea se insarcinéza comitetulu parochialu asiá și cu radicarea baniloru de pedépsa. În fine fiindu ca biserici'a este locul, unde cine-va se deprinde cu deosebire în faptele morale religióse se îndatoréza strinsu fia-care crestinu la cercetarea bisericeii nor-mandu-se și aci pedepsele dela 15 xr. pâna la 1 fl.

În punct. VII. aflâmu desbaterea și concludulu asupr'a cheltú-eliloru prisositóre, atâtu cu ocasiunea cununiiloru, câtú și a ingropaciuniloru. În privinti'a acest'a sinodulu avendu în vedere abúsurile cele multe ce se facu cu atari ocasiuni, și ca spre binele comunu s'aru puté face alte lucruri, cari sa defecteze (desfateze) sufletesce pre cei ce facu cheltúelele s'au decisu:

1) cá în loculú speseloru netrebnice fia-care nou casatoritu amesuratu stârei sele materiale sa contribue 3 fl., 2 fl. séu 1 fl.

2) ca în loculú datinei de pâna acum de a dá cu ocasiunea ingrapaciuniloru vase de lemnú, de lutu s. a. precum și a darú vinarsu celoru adunati, care tóte nu au nici unu scopu și de alta parte suntú derapanatóre de starea materiala a celoru remasi de reposatulu:— în aducerea aminte a unui reposatu sa se contribue 10 f., 5 f. și resp. 1 f. v. a. dupa starea materiala, a cui-va. Eara venitulú din bani de acest'i'a se voru aministrá, cá și cei din pedepsele de mai susu, jumetate în folosulu bisericeii și jumetate în alu scólei.

Putemu sa dicemu ca mesurile aceste facu onóre P. Parochu Ioann Fulea, dar și comunei bisericescii, care au imbratísiatu cu caldura institutiunea acest'a salutaria sinodala, carea aci, cá și ori unde, cultivata cu sinceritate și zelú, va aduce de siguru fruptele salutarie.

Sabiiu 28 Augustu. Astadi a tinutu representanti'a bisericesca archidiecešana de aici siedintia în afaceri atingatóre de fundatiunea Franciscu-Iosefina. Obiectulu siedintieloru fu cercetarea dupa starea actuala a fondului și apoi impartírea stipendieloru pre anulu venitoriu.

Césta din urma dede locu la putina desbatere și óresi care amaraciune a reprezentantieii, cáci, de-si în puterea S'lui respectivu din statutele fundatiunei erau datori toti stipendistii a se legitimá despre sporulu lorú în studii, nici unulu n'au satisfacutu acestei obligatiuni. Representanti'a nici ca putú asiá dara altmintrea, decâtú fatia cu o portare asiá indiferinta cátra fundatiune din partea stipendiatiloru, sa aduca urmatoriulu concludu:

cá dupa sunetulu statatelorú sa escrie concurse nóne de stipendii fára de privire la cei ce le au avutu, carii voru fi priviti de concurenti noi și la casu candu altii voru avé calculi mai buni, nu se voru bucurá de dreptulu intaietátiei. Concursele se escriu pâna la 20 Septembrie, dupa care terminu se va tiné o nóua siedintia, care se decida asupr'a impartírei stipendieloru.

Despre starea fondului în tempulu de fatia pâna dupa siedinti'a ce are sa urmeze nu putemu avé date speciale; acest'a in-sa din cauza ca dlu fiscalu cons. nu erá de fatia spre a dá deslusirile cuvenite. Totu ce scimu este, ca starea actuala a capitalului e 24,312 f. și 36 xr.

În Septemân'a acest'a furâmu martori la immormentarea duoru concetatieni romani de aici din Sabiiu dd. Georgiu Vladu, negutiatoriu și Ioanne Cristescu, diurnistu la magistratulú Sabianu. Fiále tierân'a usióra!

Bungardu (lânga Sabiiu) 26 Augustu. Cetindu în „Tel. Rom.“ nr. 64 referatulú despre decursulu conferintieloru invetiatorescii, tinute cu invetiatorii din tract. prot. alu Sabiului alu II, potú se dícu, ca numai cu durere de anima amú trebuitú sa-mi tinú privirea la sírele, cari cadu cá nisce grele imputári asupr'a întregéi preotími tractuali. Nu amú de cugetú a me face advocatulu nimenui, cáci la acest'a nu amú nici o plenipotentia dela nimenea. În interesulu adevérului in-sa, trebuie sa-mi facu unele reflexiuni modeste, prin care, déca voiú fi în stare sa delaturu

imputarea acest'a séu celu puținú generalitatea ei sa nu ó lasu, cá pe nedreptate sa me umbrésca și pre mine. Se dice adeca în referatu ca „... s'a purcesu la cetirea instructiunei din 1862 pentru invetiatori, paragrafu de paragrafu, dându-se la fia-care paragrafu deslusirile necesarie atâtu din partea Par. Protopopu, câtú și a dlui conducatoriu, facendu-se și unele observatiuni din partea mai multoru invetiatori. Unele din aceste observári nu facura impressiune placuta în cei de fatia; cáci din cele mai multe se vede, dorere, ca unii preoti neconsiderandu, ca suntú chiamati a luminá prin fapta și cuventu înaintea poporului și a ajutá pre invetiatori întru implinirea și purtarea sarcinei celei grele invetiatorescii, împedeca invetiamentulu prin cuvinte nesocotite, prin criticári netemeinice ale metodeloru de acum și prin purtare, déca nu dusmanósá, dar celu puținú nici calda, nici rece, fatia cu scól'a și desmanta pre ómeni dela tramiterea copiiloru la scóla cu feliu de felu de preteceste, ...“ Eara mai la vale se imputa: ca s'a facutu observarea, ca directorii (preotii), necum sa tina conferintie lunarie, nu se consulta cu invetiatorii nici la începutulu anulú, ci ineredu tóta conducerea scólei buneii chipsueli a invetiatoriloru. În fine se adauge: ca nici un'a comuna din acestu tractu nu face esceptiune laudabila dela acésta impregiurare.

Eu credú ca nici o positiune nu e mai grea decâtú a unui preotu de ai nostri. Lasatu mai numai pe socotél'a sudorei fetiei sele pentru sustinerea sea și a familiei sele: astadi și elú trebuie sa pórté tóte greutátile oficiului seu, cá ori earele altulu, carele se bucura de atâtea beneficiuri, parte dela statu, parte dela credinciosii sei. În causele scóleloru sciu din esperiinti'a-mi propria, ca déca preotulu nu va pune man'a, cá sa se faca ce-va, nu mai rari suntú acei'a cari sa se intereseze din motulu lorú propriu, din cauza ca suntú prea puținú deregatori comunali celu puținú, cari sa se gandésca de asiá ce-va. Poporulu ingreunatu de multe sarcine, numai în puținú locuri este asiá de luminatu, încátu sa pricépa bunatatea ce i ó aduce scól'a și sa alerge elú de sine și la implinirea acestei sarcini, — dupa cum ó privesce elú în cele mai multe locuri. Credú asiá dara ca fatia cu aceste impregiurári, este ó detorintia de consciintia, cá la facerea imputárilorú preotímei sa se faca ó deosebire între cei ce nu si-ó implinescu și cei ce si-ó implinescu, și sa nu li se amarésca dílele, dealtmintrea destulu de amare, a acelor'a ce numai prelânga greutáti destulu de mari facu precátu le sta în puteri pentru caus'a innaintárei scóleloru.

Mi este greu a me aduce pre mine insumi de esemplu, cáci viu în contradicere cu modesti'a ce mi ó impune anim'a. Dara silitu fiindu, trebuie sa marturisescu adevérulu, ca de candu me aflú cá pastoriu sufletescu în comun'a susu numita de vre-07 — 8 ani, am staruitú și adusu lucrulu într'atát'a, încátu s'a procuratu curtea de scóla, s'a ziditu scól'a pentru poporulu nostru, ceea ce pâna aci nu au fostú; și déca au fostú ce-va, nu a fostú propria a poporului nostru. De greutátile cáte mi s'au opusu, nici ca voiú sa amintescu. (În asemenea intielesu ni se tramisa ó cor. din Rosi'a sas. R.)

Încátu pentru concursulu cu invetiatur'a asiú voiú sa mi se aduca unulu barem din poporenií mei, cari sa marturisésca, déca nu le amú predicatu: despre insemnatatea scólei, despre inaintarea poporului prin scóla; déca nu li-amú adusu parintiloru aminte de detoriele lorú cátra fii s. a. și déca nu mi-amú datú tóta silintia spre a le face cunoscuté, cari suntú adevératele lorú interese atâtu în privinti'a trupesea câtú și sufletesca? déca nu amú urmatu a tiné catechisatiune cu invetiaceii din scól'a nóstra și cu cei gr. or. din scól'a evangelica locala, afara de casuri neprevédute în parochia, și déca nu amú urmatu regulatu cu catechisarea junimei în dumineei și serbatori, amesuratu prescrielorú mai înalte?

Amú cercatu ami luá refugiulu la publicitate, pentruca altmintrea, qui tacet consentire videtur, dar și în credintia, ca referintii invetiatori vorú fi mai cu bagare de séma și nu vorú descarcá neprogresulu în un'a séu alta comuna, numai asiá pe usioru, în spatele preotiloru, ci lu vorú cautá acolo unde se afla.

Me invoescu, cá gresielele sa nu se acopere, dara nu sum nici decum de páreré, cá ele sa se estinda și asupr'a celoru nevinovati la densele, și acest'a chiarú și din punctu de vedere alu disciplinei și în interesulu referintieloru de subordinatiune între invetiatori și directori (locali), cari suntú parochii.—

Rogu pre on. Redactiune a primí aceste în colónele „Telegr. Românú.“
Teodoru Necsi'a,
Parochu gr or.

Iesuitii în Prag'a. „N. Fr. Bl.“ în unu articulu de fondu cu titlulu de mai susu spune, cá în Prag'a suntú spiritele fórté neliniscite, din cauza ca s'a asediatu niscari-va Iesuiti acolo. Lucrulu au venitu asiá de departe încátu ó deputatiune de cetatieni au rugatu pre Archieppulu-Cardinalu sa departeze pre mentiúnatii parinti de acolo. Ó fóia cehica atrage atentiunea consistoriului archiepiscopescu din Prag'a asupr'a impregiurárei, ca i sosescu în tóte dílele vaierári asupr'a Iesuitiloru, din ce se vede ea esacerbarea cresce; esacerbarea inse se póte domolí și se potú evitá es-

cesse numai prin o „grabosă“ departare a acestor barbati urgisiti din Prag'a. In decursul articolului, dupa ce se premite ca treb'a acest'a e numai la parere locala, dara de altminte e o simptome a desvoltarei culturale, se dice ca pp. Iesuiti venira si se asiediara in Prag'a in timpul ocupatiunii prussiane. Predicile lor au fostu reu primite si pre urma trebuira sa le sisteze, cá sa nu se mai repetiesca tumultulu in biserică. Articululu insemna, ca in afacerea acest'a nu suntu partide nationale, ci atátu cehii cátu si nemtii suntu de un'a si aceeași parere. Neci regimulu nu póte fi mestecatu in afacerea acest'a. E asiá dara numai treb'a arch.-cardinalu, carele cá omu ce tine multu la principiulu autonomiei, este in totu dreptulu cá pre terenulu acest'a, unde cá nicâiri si are loculu, sa-lu puna in lucrare. Sil'a in cele religiose dice articululu e impossibila la individii singuratici cu atátu mai putînu la comune intregi. „Sil'a religioasă nu e numai periculoasă pentru o opositiune mai mare si urmările ei neprevedute, ci e si fára de intielesu, de óre ce veneratiunea cátra santieniele biserice se póte sustîné si pastrá numai prin mijlóce morale.“ Mai la vale dice acelu articulu :

„Déca biserică nu se acomodezá cu inventiaturile ei si cu aplicarea lor, recerintielor spirituale ale poporului, i se póte intemplá, cá prelânga invatiaturile filosofice generale ale tempului— se devina de prisosu pentru poporu.“

Baga vina papismului pentruca se léga asiá cu cervicia de dominatiunea lumésca, pe candu déca s'aru desface de ea s'aru apropiá mai tare de tóta lumea crestina.

Articululu incheia, ca nu are de scopu a scrie istori'a Iesuitiloru, ci a constatá, ca dela reaparerea lor, pretensiunile clericale creșcu, asemenea si polemiele bisericesci si diferentiele confessiunale, ceea-ce se contrariaza cu aspiratiunile si lipsele tempului nostru, carele are destule certe politice si necasuri economice si sociale.

Principatele române unite. e. d.

Discursulu tinutu de Inalt. Sea Domnitoriulu Romaniei, cátra orasiunii Iasilor.

„Domniloru! Dela sosirea mea la Romani'a, aveamu cea mai via dorintia de a veni la Iasi, de a yisitá acést'a frumoasă parte a nóuei mele patrii. — Evenemintele politice care s'au succedatu si grelele preocupatiuni ale afacerilor generale ale tieiei m'au impedecatu pâna acum'a de a veni in mijloculu d-loru vóstre. Astadi acést'a dorintia a animei mele s'a indeplinitu. Mi-ati facutu o receptiune de care ve voiú pastrá cea mai placuta aducere aminte.

„Ve multiamescu d-loru cu sinceritate.

„Amu vedutu si amu trecutu in aceste din urma dile prin un'a din pârțile cele mai frumoșe ale tieiei mele, care a fostu incercata de doi ani de atâtea nenorociri, pre care nu este datu puterei omenesci de a le inlaturá, ea nu póte decátu numai a le aliná. — Se imploram delá Ddieu mil'a sea, pentru cá sa se indure de a ocroti patri'a nóstra si poporulu nostru in aceste grele momente, totu elu sa departeze nenorocirile epidemiei care o bantue inca, precum si amenintiarile unei recólte neindestulatóre.

„Guvernulu meu va face totu ce este prin putintia pentru a usurá aceste suferintie, in sa pentru acest'a concursulu tuturor cetâteniloru este indispensabilu.

„Cu placere amu vedutu ca caritatea obstésca a usiuratu multe din aceste calamitáti.

„Cestiunea financiara este aceea, care absórbe in acestu momentu tóte preocupatiunile guvernului meu.

„Situatiunea care ve este cunoscuta se afla mai ingreuiéta prin fómtea ce ne amenintia. Guvernulu meu s'a grábitu mai inainte de tóte de a usurá sarcinile tesaurului prin economie. Reducerile insemnate care s'au facutu asupr'a cheltueliloru acestor cinci luni din urma, suntu cea mai via dovada, precum si nestramutata hotarîre de a asiediá echilibrulu in finaciele nóstre, si de a inlaturá prin tóte mijlócele nóue impositie contributiunaliloru.

„Prin economia si buna chibzuire speru ca finaciele nóstre voru fi peste putînu regulate.

„Organisatiunea justitiei si administratiunii este, o sciu, imperiosu reclamata, voiú avea asupr'a ei o mare ingrijire; voiú cautá a ajunge asemenea la descentralisatiunea si la desvoltarea graduala a instructiunii publice si a cáiloru de comunicatiune.

„In ceea ce privesce orasiulu Iasi, care a fostu unulu din centrele principale ale mariloru si frumósorulu ideii nationale, si care a sacrificatu totu pentru a dá natiunii române cea mai mare putere: unirea! Eu i-lu consideru cá a dóu'a capitala a Romaniei, si suntu decisu de a residá in elu regulatu, déca voiú putea, o parte a anului, indata ce cestiunile generale de organisatiune interióra mi-aru permite. Stramutarea scóléi militare aici, de-si de unu folosu secundariu, este totusi o dovéda despre sincer'a ingrijire a guvernamentului meu, si déca permutarea curtiei de casatiune n'a pututu inca sa se indeplinésca, speru totusi ca viitóreá representatiune nationala va tiné sém'a de dorintia dloru-vóstre.

„Provedinti'a, care pururea a ocrotitu scump'a nóstra patria, ne va ocroti cu atátu mai multu astadi. Sa avemu credintia in ea, sa ne intárimu prin concordia, si Romani'a va esi biruitóre din acést'a din urma incercare.

„Sosindu in nóu'a mea patria, amu declaratú ca voiú impartí cu d-vóstra atátu sórtéa cea buna, cátu si cea rea; astadi este rendulu meu de a o dovedi; puneti tóta confiinti'a vóstra in Ddieu si incredeti-ve in mine la ori ce impregiurare.

„In fine, pre lângă nenorocirea ce simptu de a me aflá in mijloculu dloru-vóstre, este si aceea de a vé cunosce mai deaprópe. Fiti, ve rogu, interpretulu sentimentelor si alu dorintielor mele pentru in florirea care me misca in particularu pentru orasiulu Iasi, care mau primitu cu atát'a caldura.“

Umoristulu *) s'a superatu grozavu pre Tel. Rom. incátu de necasu, nici numele nu i-lu mai aflá, ci ii dice T e l e g a r i u, de necasu, cáci nu amu presupune, ca din óresi care simpathia cátra terminatiunea din urma sa se fia facutu vre-o eróre. Caus'a la acést'a esacerbare asupr'a „Tel. Rom.“ este cáci a indrasnitú, „obrasniculu“, fára licenti'a Umoristului a aduce unu articulu— articulu andru dice dlui —, in care s'a facutu amintire, póte n e m e r i t a t a, si de densulu, Umoristulu in sa pre lângă asprimea sea patriarcala e si bunu pentruca pre lângă tóta superarea si mustrarea ce o da Tel. cáci nu scrie c e s t i u n i n a t i u n a l e, lu asigura de gratositatea amicitiei sele. Tóte aru fi bune de-si nu tóte la loculu lor! Nu face nimic'a! omeni'a iar omenia astépta. Si asiá déca ne vomu aratá pentru acést'a deosebita gratia cu unu ploconu inaintea Umoristului suntemu in deplina sperantia ca ni se va primí numai bine.

Lucrulu nostru celu dintâiu asiá dara este sa-i spunemu: ca noi de parte sa voimu a „aprehendá“ séu a combate pre Umoristulu, cáci cine si va prinde mintea . . ., amu vrutu numai sa constatámu, ca densulu s'a ocupatu relativu mai multu de Asoc., fára de a fi sciutu „precumpani starea lucrului.“ (Ca cine a fostu referintele Umoristului nu aveamu lipsa si scimu. Germanulu aru dice: Gehört nicht zur Sache und ist auch nicht schön).— Apropos! „Articulandru“! Ne-au interesatu cuventulu si amu inceputu sa lu analizámu. Trebuie sa fia compusu din „articulu“ si „andru“ póte dela grecia, ανδρος. Atunci — compusetiunea nu ni se pare, in intielesulu ce au vrutu sa i-o dea Umoristulu; alt'a e candu se impreuna d. e. „andru“ cu „copilu“ va sa dica „copilandru“, ceea ce va sa dica: barbatu copilaretu, cáru, ce nui vine lui la socótela lu supera amaru, si carele batjocurile triviale, aruncate asupr'a ori si cui, astépta sa fia aplaudate de tóta lumea si luate numai de bani buni. Cátu pentru cestiunile nationale vomu dá altor'a séma la loculu si la tempulu seu. In fine poftesce si Tel. Umoristului sa fia sanetosu, cu minte si sa fia: U m o r i s t u !

Publicarea

baniloru incursi la foudulu Asoc. pre tempulu si cu ocaziunea adunárei gen. a Asoc. tinute la Belgradu in 27—29 Augustu a. c. pâna la siedinti'a Comitetului din 4 Septemvre c. n. a. c.

1) D. Fiscalu in Dev'a Ignatiu Rainay, tramite la fondulu Asoc. tx'a pre an. 1865/6 in suma de 5 fl. v. a.

2) D. proprietariu in Sabiu I. Brote a administratu tax'a de m. ord. pre an. 1865/6 in suma de 5 f.

3). Comsiunea denumia cu ocaziunea adunárei gen. pentru incasarea taxelor de m. ord. au administratu la cass'a Asoc. sum'a totala de 341 f. v. a., si anume:

a) dela H. Sea D. Iacobi Cav. de Bolog'a tax'a pre an. 1864/5 1865/6 10 fl. b) dela D. Nicolau Barbu Jude sing. in Blasiu tax'a pre an. 1863/4 1864/5 1865/6 15 fl. c) dela D. Dr. Pavelu Vasiciu pre an. 1863/6 5 f. d) dela D. Nicolau Berghianu jun. senatoru pre a. 1865/6 5 fl. e) dela D. Sebastianu Tesl'a propriet. in Alb'a-Iuli'a pre an. 1865/6 5 f. f) dela D. Alesandru Bud'a advocatu in Remelea m nou pre 1865/6 tax'a de m. ord. si pentru diploma 6 f., g) dela D. Demitriu Farago prof. in Blasiu pre an. 1865/6 5 f. h) dela D. Basiliu Popu de Harsianu asesoru in Abrudu pre a. 1865/6 5 f. i) dela D. Amosu Tobiasu prot. on. in Abrudu pre an. 1865/6 5 f. k) dela D. Dionisiu Tobiasu Assessoru de sedria pre an. 1865/6 5 f. l) dela D. Basiliu Bosiot'a Dembulu Not. de sedria pre an. 1865/6 5 f. m) dela D. Alesandru Lazaru propriet. in Abrudu pre an. 1865/6 5 f. n) dela D. Ioann Soic'a proprietariu in Bucium pre an. 1865/6 5 f. o) dela D. Michailu Cocu propr. in Abrudu-Satu pre an. 1865/6 5 f. p) dela D. Ioann Galu adun. protop. in Abrudu pre an. 1864/5 (restéza pre an. 1865/6) 5 fl. q) dela D. Basiliu Duc'a Assessoriu de sedria in Abrudu pre an. 1865/6 5 f. r) dela D. Constantinu Comanu Senatoru pre an. 1865/6 5 f. s) dela D. Mateiu Nicol'a advocatu pre an. 1865/6 5 f. t) dela D. Ioanu Drac'a preotu in Tomnatecu pre an. 1865/6 m. nou 5 f. u) dela D. Aronu Boeriu pref. in Blasiu pre an. 1865/6 5 f. v) dela D. Basiliu Ratiu prof. in Blasiu tax'a pre an 1865/6 cá membru nou 5 f. w) dela D. Dr. Iosefu Hodosiu v-comite in Bai'a de Crisiu pre 1865/6 5 f. x) dela Amosu Francu V-Comite in Bai'a de Crisiu pre 1865/6 5 f. y) dela D. Dr. Iacobi Brendusianu advocatu in Bai'a de Crisiu pre an. 1865/6 5 f. z) dela Basiliu Pauleshi protop. in Rosi'a lângă Blasiu pre an. 1863/4 (rest. pre 1865/6 5 f. aa) dela Dr. Ioanne Ratiu advocatu in Turd'a tax'a pre an. 1864/5 1865/6 10 f. bb) dela Basiliu Puianu Jude proc. in Blasiu pre an. 1865/6 5 f. cc) dela Petru Dragiciu Jude proc. in Dev'a pre 1864/5 1865/6 10 f. dd) dela D. Nicolae Antonoviciu proprietariu in Limb'a tax'a pre an. 1865/6 cá membru nou si pentru dipl. 6 fl. ee) dela D. Ioane Axente Severu tax'a pre an. 1865/6 5 fl. ff) dela Georgie Fogarasi propr. in Oard'a de josu pre 1864/5 (rest. pre 1865/6) 5 fl. gg) dela Georgiu Visi'a argisatoriu in Zlatn'a 15 f. hh) dela Michailu Dobo Secretariu in Orastia pre a. 1864/5 (rest. pre 1865/6) 5 fl. ii) dela D. Samuila Cir-

*) On. publicu va fi indulgentu si ne va iertá déca ocupámu spatiulu si cu afacerea acest'a, la care suntemu moralicesce necessitati. Red.)

lea propr. in Alb'a Iuli'a pre an 186⁵/₆ 5 fl. kk) dela D. Georgiu Popu perceptoriu in Alb'a Iuli'a pe 186⁴/₅ 186⁵/₆ 10 fl. ll) dela D. Ioanne Czicze Asesoriu in Deasiu pre 186⁴/₅ (rest. pre 186⁵/₆) 5 fl. mm) dela D. Nicolae Solomonu prof. in Blasiu pre an. 186⁵/₆ 5 fl. nn) D. Ioane Vladu Not. com. in Rosi'a de munte pre 186⁵/₆ 5 fl. oo) dela D. Augustinu Coltoru par. in Bistr'a pre an. 186⁵/₆ 5 fl. pp) dela D. Macbaila Stup'a negot. in Rosi'a de m. ord. pre 186³/₄ (restantia pre 186⁴/₅ 186⁵/₆) 5 fl. qq) dela Dr. Ioane Maioru Consiliariu de scóle pre an. 186³/₄ 5 fl. rr) dela Ser-viann Popoviciu Secr. Gub. pre an. 186⁵/₆ 5 fl. ss) dela Lazaru Piposiu sen. pentru 1 esempl. act. ad. V 60 xr. tt) dela Basiliu Popu de Harsianu 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. uu) dela Dr. Pa-velu Vasiciu 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. vv) dela Dr. Ioan Bobu prof. in Blasiu 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. ww) dela D. Dr. Vasiliu Glodarin pentru 1 esempl. act. ad. V. si 1 conspectu 1 fl. xx) dela Iosefu Crisianu pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. yy) dela Petru Truti'a parochu pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. zz) dela Gregoriu Mezei Notariu in Siardu pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. aaa) dela Ioann Pinciu Asesoriu pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. bbb) dela Ioan Vladu Juristu pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. ccc) dela Iguatiu Rainay pentru 1 esempl. act. ad. V 60 xr. ddd) dela Dr. Ioane Nemesiu pentru 2 esempl. act. ad. V. 1 fl. 20 xr. eee) dela Aronu Boeriu prof. pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. fff) dela D. Const. Comanu pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. ggg) dela Vasiliu Bultiu pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. hhh) dela Alesandru Lazaru propr. in Abrudu pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. iii) dela Simeon Balintu prot. pentru 1 esemp. ac. ad. V. 60 xr. kkk) dela Mateiu Nicol'a ad-vocatu pentru 1 esempl. act. ad. V 60 xr. ll) dela Simeonu Berghianu tax'a pre an. 186⁵/₆ 5 fl. mmm) dela Georgiu Popo-viciu parochu in Orastia m. nou pre 186⁵/₆ 5 fl. nnn) dela Pe-tru Branu propriet. in Ciugudinu pre an. 186⁵/₆ 5 fl. ooo) dela Basiliu Buldiu propriet. in Abrudu pre an. 186⁵/₆ 5 fl. ppp) dela Ioan Kendi propriet. in Zlatn'a pre an. 186⁵/₆ cá m. nou 5 fl. qqq) dela D. Canonicu Gregoriu Mihalli pentru 1 esempl. act. ad. V, 60 xr. rrr) dela Vlass'a par. in Zalatn'a pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. sss) dela Georgie Popoviciu par. in Orastia pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. tt) dela Ilie Herli'a propr. in Vinerea pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. uu) dela Ioan Be-n'a din Vintiulu de josu pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. vvv) dela Simeonu Berghianu argasitoriu pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. www) Ioane Badilescu prof. in Bucuresci pentru 1 esempl. act. ud. V. 60 xr. xxx) dela Basiliu Buldiu pentru 1 esemp. act. ad. V. 60 xr. yyy) dela Dr. Ioane Ratiu pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. zzz) dela Ioane Badilescu prof. in Bucuresci tax'a pre 186⁴/₅ 186⁵/₆ 10 fl. aaaa) dela Augustu de Popp prot. in Alb'a-Iuli'a tax'a pre 186³/₄ (rest. pre 186⁵/₆) 5 fl. bbbb) dela Ioan Macelariu Insp. cerc. in Miercurea pre an. 186⁴/₅ 186⁵/₆ 10 fl. cccc) dela Il. Sea D. Consiliariu Georgie Angyal pre an. 186⁴/₅ 186⁵/₆ 10 fl. dddd) dela Sim. Mihalli pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. eeee) dela Ioan Cojocu invatiatoriu in Mo-gosiu pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. ffff) dela Il. Sea D. Cons. Georgie Angyal pentru 1 esempl. act. ad. V 60 xr. gggg) dela D. prot. on. Clemente Tomasiu tax'a de m. pre an. 186⁵/₆ 5 fl. hhhh) dela Nicolau Tamasiu par. in Grindu cá m. nou pre 186⁵/₆ 5 fl.

4) Prin D. Advocatu in Oradea mare Ioann Gozmanu s'a tra-mesu la Asoc. 20 f. si anume: a) dela Ilustr. Sea D Episcopu Iosefu Papp Szilágyi tax'a pe 186⁴/₅ 5 fl., b) dela Il. Sea Dlu Episcopu alu Gherlei Ioanne Vancea pre an. 186⁵/₆ 5 f., c) dela Rvrd. D. Prepositu Nicolau Borbol'a pre an. 186⁴/₅ 5 f., d) dela Dlu Advocatu Ioann Gozmanu pre a. 186⁴/₅ 5 f. Sum'a 20 fl.

5) D. Parochu in Brasiovu, Bartolomeiu Baiulescu tramete la fondulu Asoc. tax'a de m. ord. pre an. 1865/6 5 fl.

6). D. Not. Com. si Col. Asoc. in Campeni George Ioanette tramete la fondulu Asoc. 12 f. 20 xr., din care 7 fl. 20 xr. pre-tiulu aloru 12 esempl. din actele ad. gen. V. ear 5 f. tax'a de m. ord. pre an. 1865/6 pentru DSea.

7) Dela unu balu tinutu in Alb'a Inli'a in 28 Aug. a. c. in folosulu Asociat. (a 3-a parte din venitul curatu) au intratu in fondulu Asoc. 24 fl. 33 xr.

8) Dupa relatiunea cassierului au intratu deadreptulu la cass'a Asoc. dela D. Vasiliu Rosiu proprietariu in Alb'a-Iuli'a taxa rest. pre an. 1862/3 cu 5 fl., si dlu Alessandru Bacu, cancelistu be-licu in Timisiór'a taxa pre an. 1865/6 cu 5 f.

9). D. Secret. II reintórce cassei restulu remasu nechieltu-itu din spesele Cancelariei Asociat. preliminate pre an. 1865/6. cu 23 f. 80 xr..

Dela Secretariatulu Asociatiunei tranne.
Sabiü in 4 Septevre c. n. 1866.

Nr. 18—1 Concursu.

Fiindca stipendistii fundatiunei Franciscu-Iosifiane, ce se afla la Archidieces'a nóstra greco-resariténa n'au satisfacutu datorintiei

Redactoru respundietoriu Nicolau Cristea.

loru fatia cu statutele acestei fundatiuni se dechiara de vacante, si prin acést'a se escrie concursu pâna in 20 Septembre calen-dariulu nostru, si adeca:

- 1) dóue stipendii de cate 200 fl. v. a. pentru studii dela vreo facultate la universitate; si
- 2) dóue stipendii de câte 100 f. eventualminte patru de câte 50 fl. v. a. pentru studentii dela academiile din patria.

Concurentii suntu datori a produce atestatu de maturitate, de paupertate, de moralitate si de botezu, ca suntu de religi'a greco-orientale si din archidieces'a nóstra, care pâna la terminulu susu insemnatu au a si le inaintá Escelentiei Sele Par. Archiepiscopu si Mitropolitu cá presiedintele acestei fundatiuni.

Sabiü 28 Augustu 1866.

Efori'a archieiecesana.

Nr. 14—2 Publicare de concursu.

Amesuratu Conclusului adusu in siedinti'a II. a adunárei gen. a Asoc. tranne romane, tinuta la Alb'a-Iuli'a in 29 Augustu c. n. a. c. p. VI.; subscriulu Comitetu alu Asoc. publica prin acést'a concursu pentru 2 stipendia de câte 300 f. v. a. pentru 2 ascultatori de preparandia in P r a g'a (in Boemi'a) dimpreuna cu spese de drumu a 50 fl. v. a. pentru unulu.

Terminulu concursului se defige pre 25 lui Septembre dupa cal. nou. a. c.

Competentii la aceste stipendia, au sa-si tramitia pâna la susu numitulu terminu la Comitetulu Asociatiunei tranne, concursele loru prevediute cu urmatórele documente: a) Atestatu de botezu; b) Testimoniu, ca au depusu esamenu de maturitate cu calculi bun. *)

Din siedinti'a Comitetului Asociatiunei tranne romane, tinuta la Sabiü in 4 Septembre c. n. a. c.

Nr. 15—3 Publicare de concursu.

In urmarea si in intielesulu conclusului Adunárei generale a Asoc. tranne tinute la Alb'a Iuli'a in 28 29 Aug. a. c. siedinti'a II p. VI subscriulu Comitetu publica prin acést'a concursu pentru:

Patru stipendii, si anume: 3 de câte 100 f. pentru trei ascultatori de drepturi in Pest'a si Vien'a, si unulu de 80 f. pentru unu ascultatoriu de drepturi in patria. Terminulu se defige la acestu concursu pre 25 Sept. c. n. a. c.

Aspiratorii la susu numitele stipendii, voru avé pâna la defiptulu terminu asi asterne la Comitetulu Asoc. tranne, petitiunile sele prevediute: a) cu atestatu de botezu; b) cu testimoniu sco-lasticu despre progressulu in studia, cum si despre portarea mo-rala, in urma c) cu testimoniu demnu de credintia despre lipsirea midilóceloru materiale spre a poté continuá invetiaturile. *) **)

Din siedinti'a Comitetului Asoc. tranne romane tinuta la Sa-biü in 4 Septembre. 1866.

Nr. 16—3 Publicare de concursu.

In urmarea conclusului adusu in siedinti'a II p. VI. a Adu-nárei generale a Asoc. tranne romane tinuta in 28 si 29 Augustu c. n. a. c. la Belgradu, Comitetulu Asoc. tranne, publica prin acést'a concursu la unu stipendiu de 300 f. v. a., destinatu pentru unu tineru romanu, carele se va consacrá studiiloru technice.

Terminulu concursului se defige pre 25 Sep. dupa c. n. a. c.

Concurentii la acestu stipendiu au de a-si tramite pâna la susu numitulu terminu la Comitetulu Asoc. tranne resp. concursele prevediute si instruite cu tóte documintele necesarie si resp. a) cu atestatu de botezu; b) cu testimoniu bunu de maturitate, cum si cu documentu demnu de tóta credinti'a, despre lips'a de midilóce. *)

Din siedinti'a Comitetului Asoc. tranne romane tinuta la Sa-biü in 4 Septembre 1866.

*) Celelalte jurnale române inca suntu rogate a reproduce in colónele sele aceste Concurse.

***) Si acei tineri, cari s'a bucuratu in anii precedenti de vre-unu sti-pendiu alu Asoc. suntu detori a-si tramite resp. concurse prevediute cu documintele necesarie.

Nr. 13—2 Concursu.

Pentru ocuparea a dóue posturi de invetiatori la scól'a co-munala din Sesciori Protopresbiteratulu S. Sabesiului se deschide concursu, cu care statiuni suntu impreunate urmatórele emolumin-te, si anume: pentru statiunea 1-ü unu salariu anuale de 150 f. v. a. cuartiru si lemne de incalditu pentru statiunea a II 105 f. v. a., cuartiru naturalu si lemne de incalditu.

Doritorii de a ocupá aceste statiuni se binevoiésca a asterne petitiunile scrise cu mân'a lorü, si prevediute: 1) cu atestatu de botezu; 2) cu atestatu despre absolvarea cursului pedagogicu séu teologicu, si cumca sciü cantárele si tipiculu biscriescu—Prea onor. Scaunu Protopresbiterale gr. or. din Sabesiu celu multu pâna in 15 Septembre a. c.— Sesciori in 10 Augustu 1866.

Comitetulu Parochialu gr. or.

Editur'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.